

Göteborg University
Department of Political Science

Det dolda hotet

om Europas minskande befolkning

Kandidatuppsats i
Statsvetenskap
HT-08

Författare: Linda Johansson
Handledare: Andrej Kokkonen
Antal ord: 9738

Abstract:

Europa som kontinent växer sig allt större och fler medlemsländer väljer att ansluta sig till den europeiska unionen. Ökad integration och ett gränsöverskridandesamarbete är några av de positiva aspekter som följer men samtidigt står samtliga länder inför ett gemensamt problem, för låga födelsetal. Denna uppsats behandlar hur korrelationen mellan födelsetal och invandring ser ut för länderna inom EU-25. Europa har länge brottats med för låga födelsetal och trenden är tydlig, allt färre barn föds och befolkningen minskar. För att komma till rätta med problemet behöver länderna titta på alternativa metoder till familjepolitik nämligen en ökad invandring. Utifrån statistik granskas denna relation för att se om det är så att länder med låga födelsetal tar in fler invandrare än länder med höga födelsetal. Uppsatsen tar avstamp i ett Rational-choice antagande som bygger på att länder väljer den metod som är kostnadseffektivast för att komma till rätta med sina låga födelsetal. Analysen jämför ländernas objektiva och subjektiva inställning till korrelationen mellan födelsetal och invandring för att se hur dessa överensstämmer.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	s.2
1.1 HISTORISK ÅTERBLICK	s.3
1.2 DAGENS SITUATION	s.5
1.3 SYFTE	s.6
1.4 PROBLEMFÖRMULERING OCH HYPOTES	s.6
2. TEORI	s.6
2.1 TIDIGARE FORSKNING	s.6
2.2 FÖRKLARANDE TEORIER	s.7
2.3 AVGRÄNSNINGAR	s.13
3. METOD	s.13
3.1 ANALYSMETOD	s.13
3.2 MATERIALINSAMLINGSMETOD	s.15
4. ANALYS	s.17
4.1 STATISTIK ÖVER EU-25	s.17
4.2 FÖDELSETAL INOM EU-25	s.17
4.3 MIGRATION INOM EU-25	s.19
4.4.1 SÖDRA EUROPA	s.21
4.4.2 VÄSTRA EUROPA	s.22
4.4.3 NORRA EUROPA	s.24
4.4.4 ÖSTRA EUROPA	s.24
4.5. ANALYS AV STATISTIK	s.25
4.5.1 OBJEKTIV JÄMFÖRELSE	s.25
4.5.2 JÄMFÖRELSE MELLAN OBJEKTIVA OCH SUBJEKTIVA FÖDELSETAL	s.26
4.5.3 JÄMFÖRELSE MELLAN OBJEKTIVA OCH SUBJEKTIVA MIGRATIONSTAL	s.27
4.5.4 SUBJEKTIV JÄMFÖRELSE AV FÖDELSETAL OCH MIGRATION	s.28
5. RESULTAT	s.28
6. SLUTSATS	s.29
7. DISKUSSION	s.34
8. REFERENSER	s.37

1. Inledning

De flesta europeiska länderna lider idag av en för låg befolkningstillväxt. Utifrån den demografiska pyramiden år 2000, som innefattar 25 av de europeiska medlemsländerna, kan man observera att dessa har en jämn befolkningsmängd över hela åldersspannet. Den största gruppen är i åldern 35-39 men utifrån den smalnar pyramiden av åt båda hållen. Bland de äldre åldersgrupperna ser man en övervikt av kvinnor, som tenderar att leva längre än männen.¹

Så var är Europa som kontinent egentligen på väg när det kommer till befolkningstillväxt? Idag finns det inte ett land inom unionen som har en fertilitetsnivå som ligger på den önskade nivån 2.1 barn per kvinna. Istället ser man i vissa europeiska länder nivåer så låga som 1.2 barn per kvinna, detta fenomen är särskilt förekommande i Östeuropeiska länder.² Den oönskade utvecklingen kommer inte som en överraskning då flera av unionens länder länge brottats med dessa problem men det är först nu som effekterna synliggörs. Den åldrande befolkningen sätts allt mer i fokus i den samhällsrelaterade diskussionen och väcker olika frågor. Hur ska vi ha råd att ta hand om de äldre med en allt minskad arbetsför befolkning?

En alternativ lösning till att föra en familjepolitik som är gynnsam gentemot barnafödande skulle kunna vara migration, eller snarare en ökad andel invandring i länder som lider av för låga födelsetal. Idag pågår en omfattande migration runt om i Europa samtidigt är flera europeiska länder oroad över den ökade migrationen. Politik, religion och kulturella skillnader är enormt viktiga för nationsammansättningen och dessa kan förändras radikalt i samband med ökad invandring. Vissa länder inom unionen har därför valt att inte öka andelen invandrare, även om man sett ur ett befolkningsperspektiv skulle tjäna på det. För när det kommer till befolkningskontroll, inflöde och utflöde av människor, är dessa gränser dock mycket viktiga.³ Syftet med denna uppsats är således att undersöka om länder med låga födelsetal väljer att öka sin invandring för att komma till rätta med befolkningsproblematiken.

Invandring är ett brännhett ämne och trots den ökade rörlighet som den Europeiska unionen bidragit till är många fortfarande kritiskt inställda. Det ökade inflytandet för nationalistiska

---

¹ Demeny, Paul.(2002) s.2, 9-11

² Bradatan, Christina & Firebaugh, Glenn, s. 179-ff

³ Weiner, Myron. (2001) s.10

partier i vissa Europeiska länder visar på en ökad nationalism där flyktingar och invandring inte ses med blida ögon.

Både migration och födelsetal är enormt viktigt för befolkningsutvecklingen både för situationen idag men även för kommande generationer. Politik, länder och regioners befolkningssammansättning påverkas i stor grad av dessa faktorer. Trots detta har det inte forskats speciellt mycket på relationen mellan migration och födelsetal. Den forskning som utträttats har främst behandlat de östeuropeiska staterna eller utvecklingsländerna vilka har helt andra förutsättningar än de västeuropeiska nationerna. Dessutom blir ämnet allt mer aktuellt då följderna av för låga födelsetal nu börjar ge negativa konsekvenser för ett flertal länder inom unionen.

Utomvetenskapligt får ämnet allt större plats. Intresset för befolkningspolitik och invandringspolitik blir allt större då detta i hög grad påverkar den ekonomiska situationen, både nationellt och internationellt. Att människor blir allt äldre samtidigt som det föds allt färre barn ger en skev sammansättning där den arbetsproduktiva befolkningen inte kan försörja de äldre. Samhället blir allt mer indelat i grupper och segregeringen som sker i både storstäderna och på landsbygden är tydligare än någonsin. Om de Europeiska länderna ligger kvar på de låga fertilitetsnivåerna, som all forskning pekar på, kommer vi behöva migrationen för att bibehålla vår standard och den ekonomiska välfärden. Migration kommer vara, inte bara en nödvändighet, utan en livsviktig faktor för att tillgodose dessa behov. Så för att återigen få den europeiska befolkningen på rätt spår måste man ta relationen mellan fertilitet och migration i beaktning. Balans mellan dessa två aspekter är inte den fullständiga lösningen på problemet men det är en viktig del på vägen mot en mer hållbar befolkningspolitik.

1.2 Historisk återblick

“In most developed countries, the decline in fertility and the increase in longevity has raised three concerns for the future: the decrease in the supply of labor, the socioeconomic implications of population aging, and the long term prospect of population decline and demise.”⁴

---

⁴ Tapinos, Georges P. (2000), s.8

Under The world population Conference 1974 börjar FN och dess medlemsländer för första gången att sätta fokus på policyfrågor som rör befolkningstillväxt och befolkningskontroll. Istället för tekniska experter och demografer var detta en konferens där regeringsrepresentanter och politiker var huvudgruppen. Nationernas suveränitet betonades när policys diskuterades och världsbefolkningens explosiva ökning var konferensens brännpunkt. Utvecklingsländernas enorma populationsökning som tidigare setts som vägen bort från fattigdom och mot ökat välstånd hade istället bidragit till att ett flertal länder inte kunde föda sin egen befolkning.⁵

Ett årtionde senare såg situationen totalt annorlunda ut. Födelsehalten hade minskat, främst i de utvecklade länderna.⁶ Ett flertal europeiska regeringar insåg att den enorma demografiska förändringen som pågått under lång tid nu började visa på oroväckande resultat. Inte bara genom minskande födelsehalt, låg befolkningstillväxt och en åldrande befolkning utan även en aspekt som kommit att bli allt viktigare, migrationen.⁷ Under 1920-talet utgjorde den europeiska populationen tjugofem procent av världens befolkning, åttio år senare år 2000 låg den siffran tolv procent.⁸

”The development of population policies and programmes and the expansion of international cooperation and assistance were at the top of the agenda.”⁹

För dessa länder har regeringspolicys och beslut varit viktigt i skiftet och för beteendet kring dessa frågor. I början av 2000-talet medgav allt fler länder att de var missnöjda med sin fertilitetsnivå, då de ansåg att den var för låg.¹⁰

---

⁵ Fertility, contraception and population policies, s.16

⁶ Fertility, contraception and population policies, s. 16-17

⁷ Fertility, contraception and population policies, s.26

⁸ Demeny Paul, s.4

⁹ Ibid

¹⁰ Fertility, contraception and population policies, s.1

1.3 Dagens situation

Under de senaste 30 åren har de flesta länder utarbetat policys för att påverka sin befolkningsutveckling som varit antingen direkta eller indirekta då familjeplanering och befolkningskontroll ses som en viktig del av familjepolitiken.¹¹ Dock har det visat sig att länder med hög fertilitetsnivå är mer benägna att via policys förändra rådande situation än länder med låg fertilitet. I länder med för låg fertilitetsnivå valde åtta av trettiofyra länder att inte införa policys för att öka fertilitetsnivån.¹²

Alla nationer behöver en stadig befolkningstillväxt för att kunna tillgodose de behov som är förknippade med dagens utveckling och välfärd. FN har kartlagt den europeiska unionen och anser att fertiliteten kommer öka från den nuvarande nivån på 1.4 barn per kvinna år 2000 till 1,82 barn per kvinna år 2050. I denna beräkning ingår uppskattningen att cirka 500 000 utomeuropeiska invandrare årligen kommer att immigrera till unionen, vilket sammanlagt betyder 25 miljoner invandrare år 2050. Detta till trots visar alarmerade siffror på att den skeva befolkningsfördelningen som år 2050 kommer vara än värre än idag. Medellivslängden kommer att stiga till 83 år och den största delen av befolkningen kommer att vara över 60 år, både män och kvinnor. Detta betyder att *support ration*, som beräknar relationen mellan ekonomiskt aktiva (mellan 15-64 år) och ekonomiskt beroende (över 65 år), kommer visa på mycket bekymrande statistik där den åldrande befolkningen behöver ekonomiskt stöd av en minskande del av den aktiva befolkningen.¹³

Familjepolitik, ökat stöd för barnomsorg och preventiva åtgärder har varit viktiga byggstenar för att komma till rätta med problemen kring en för låg fertilitetsnivå. Dock har länder som exempelvis Italien minskat stödet till familjer, möjligtvis som en konsekvens av den minskande fertilitetsnivån. Den privata sektorn har fått allt större ansvar och på grund av denna har det statliga subventionerna tagits bort.¹⁴

---

¹¹ Fertility, contraception and population policies, s.7

¹² Ibid

¹³ Demeny, Paul.(2002) s.11-13

¹⁴ Fertility, contraception and population policies, s.7

1.4. Syfte

Att belysa vilken invandringsstrategi olika länder inom den Europeiska unionen (EU-25)¹⁵ använder för att hantera sina låga födelsetal. Är situationen så att länder med låga födelsetal är mer positiva mot invandring då man behöver denna för att stabilisera sin egen befolkningstillväxt. Medan länder med höga födelsetal inte behöver invandring i lika hög grad för att tillgodose detta behov. Eller satsar man på att få den egna befolkningen att föda fler barn.

1.5. Problemformulering och hypotes

Min hypotes jag kommer att arbeta utifrån lyder: *Stämmer det att länder med låga födelsetal tar in fler invandrare än länder med höga födelsetal, då de senare kan ombesörja sin befolkningstillväxt utan invandring.* Jag vill utifrån detta kartlägga politiken i olika stater för att se hur man arbetar för att komma till rätta med de låga födelsetalen.

2. Teori

För att testa hypotesen kommer uppsatsen utgå från ett empiriskt perspektiv där jag kommer att ha Rational-choice teori som utgångspunkt. Denna bygger på att länderna väljer den metod som är mest kostnadseffektiv för att komma till rätta med sina låga födelsetal. Uppsatsen kommer ha en deskriptiv såväl som förklarande ambition där fokus främst ligger på att uppmärksamma problemet de europeiska staterna står inför samt vilken politik som används av de olika länderna. Även om tyngdpunkten kommer att ligga på det som sker i dagsläget kommer även en kort historisk återblick vara nödvändig för att förstå varför EU-25 befinner sig i den situation som råder idag.

2.1 Tidigare forskning

I den vetenskapliga debatten är ämnet för min uppsats relativt lite diskuterat. Mycket av debatten kretsar kring skillnader mellan utvecklingsländerna och det mer utvecklade länderna. Invandring ses som både en tillgång men även som en källa till hot och säkerhetsaspekten blir

---

¹⁵ EU-25 består av följande länder: Belgien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike

allt viktigare. FN:s World Population Policies är en av de stora publikationerna som senast kom ut 2007. Denna ger en överblick och sammanfattning om olika staters befolkningspolitiska strategier.¹⁶

Exempel på litteratur som behandlat denna typ av frågor är *Political demography*, *demographic engineering* skriven av Myron Weiner och Michael S Teitelbaum som är framstående forskare inom ämnet. Den sistnämnda har även skrivit boken *A question of numbers: high migration, low fertility, and the politics of national identity* som jag också kommer att använda mig av. Denna bok utgår från fallstudier på några av de inflytelserikaste länderna inom den Europeiska unionen och hur de har hanterat dessa frågor utifrån olika historiska och kulturella förutsättningar.

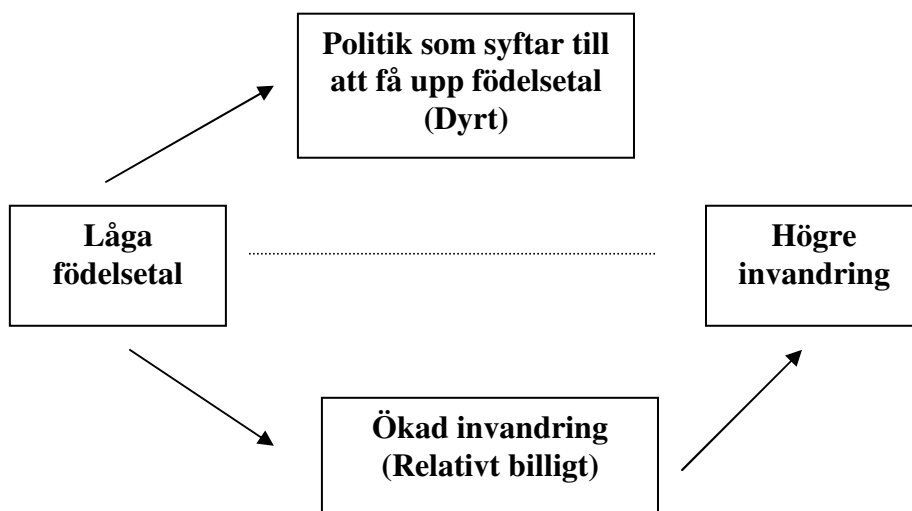
2.2 Förklarande teorier

Det finns teorier som gör anspråk på att förklara olika invandringspolicys. Genom att förstå och eventuellt hitta en som passar eller möjligen en kombination av dessa ökar ens förståelse för de olika synsätt som finns.

Jag kommer att utgå från ett Rational-choice antagande som består i att länder med låga födelsetal vill använda sig av den metod som är mest kostnadseffektiv för att komma till rätta med problemet. De alternativ som finns är då antingen invandring eller familjepolitik som främjar barnafödande. Är det ur ekonomisk synvinkel bättre att öka migrationen då man slipper betala för att öka barnafödandet är detta således rätt väg att gå. Länder med högre födelsetal kommer ändå innefattas inom dessa ramar då inget europeiskt land har en tillfredställande fertilitetsnivå. Det finns naturligtvis andra alternativa teorier och förklaringar och även om jag inte kommer använda och testa dessa bidrar dem med en ökad insikt av olika synsätt och är av vikt för att förstå ämnet. Uppsatsens Rational-choice antagandet är förenklat illustrerat i en figur för att öka förståelsen och tydligheten kring teorin.

---

¹⁶ www.un.org: Department of economic and social affairs

PROBLEM**LÖSNINGAR****EFFEKT**

Det marxistiska förhållningssättet beskriver den kortsiktiga relationen mellan ekonomiska cykler och invandringspolicys. Fokus ligger på migrantarbetare och illegala invandrare.¹⁷ Enligt marxismen importerar kapitalister migrantarbetare för att pressa ner lönerna och kunna öka sin egen profit. Detta bygger på ett klassbaserat samhälle där migrantarbetare ses som en arbetsresurs för industrin. Kapitalisterna anser att man bör uppmuntra migration mellan länder där de kapitalistiska utvecklingsnivåerna skiljer sig och i långa loppet ser man en ökning i antal migrantarbetare.¹⁸ Detta är en omstridd teori då flera olika forskare menar att man i utvecklade länder ofta reglerar andelen migrantarbetare utifrån tillgång och efterfrågan. I finansiella kriser tenderar andelen invandrad arbetskraft att minska medan den stiger vid ekonomisk expansion.¹⁹

De som sätter nationalidentitetsteorin i fokus lägger mer kraft på historiska erfarenheter, kulturella skillnader och sociala konflikter som format historiska och nutida invandringspolicys.²⁰ Till skillnad från de andra teorierna sätter denna teori externa situationsbaserade händelser i fokus. Alla länder har sin egen unika historia som format landets invandringspolitik mycket beroende på om denna varit restriktiv eller offensiv.²¹

---

¹⁷ Eytan Meyers, s.1246

¹⁸ Eytan Meyers, s.1247-f

¹⁹ Eytan Meyers, s.1249

²⁰ Eytan Meyers, s.1247

²¹ Eytan Meyers, s.1252

*"The "national identity" approach explains variations in immigration and citizenship policies between countries of destination on the basis of their different conceptions of national identity or different characteristics."*²²

Enligt detta synsätt är ett homogent samhälle ofta mindre tolerant mot olika etniciteter, till skillnad från ett heterogent samhälle. Ett bra exempel på detta är USA kontra den europeiska kontinenten där USA är uppbyggt av olika invandrare och har en mängd olika nationaliteter och etniciteter samlade. Europa består av en mer samlad grupp både sett till nationaliteter och etniciteter. Av den anledningen är man i Europa mer hotad av heterogena folkgrupper som riskerar att förstöra den unitära gemenskapen.²³

*"...major racial, ethnic and religious conflicts within a society influence the attitudes of the contending groups towards the composition of immigration, as it may alter the demographic and political balance between them."*²⁴

Den kritik som är mest omfattande mot detta synsätt ifrågasätter varför olika länder vid samma tidpunkt anammade samma invandringspolicys. Detta skulle vara mycket märkligt eftersom alla nationer är formade av sin egen unika historik och inte påverkas av varandra.²⁵

*"Domestic politics models (or "society-centered approaches") assume that the state serves as a neutral arena for societal interests: interest groups and parties. Policymaking is the result of bargaining as well as of compromises between these interests, or sometimes it reflects the fact that one or more of these actors has succeeded in capturing the state."*²⁶

Domestic politics-teorin är liknande ovanstående men poängterar mer korrelationen mellan viktiga ekonomiska och sociala faktorer som påverkar policyförfarandet. Influensen av politik är mycket viktigt och man skiljer på etniska förutsättningar.²⁷ Denna utgångspunkt tar avstamp i det anställdas situation och utgår från den när man ska förklara olika fenomen. Kritiker menar att synsättet är förhållandevis oklart och saknar teori. Dessutom anser man att

---

²² Eytan Meyers, s.1253-f

²³ Eytan Meyers, s.1254

²⁴ Eytan Meyers, s.1255

²⁵ Ibid.

²⁶ Eytan Meyers, s.1257

²⁷ Eytan Meyers, s.1247

många av studierna endast undersöker ett land under en begränsad period vilket inte ger nog med material för att dra generella slutsatser utan snarare bidrar till en ökad förståelse för det enskilda landet.²⁸

Det institutionella förhållningssättet vill mer beskriva processen som senare leder fram till vilken policy man applicerar på invandringspolicys. Speciellt för flyktingar och migrantarbetare.²⁹

“The pure institutionalist approach argues that political institutions can be autonomous: they can form public policy according to the interests of the state and remain unaffected by societal or interest group pressures.”³⁰

Politiken formas av tidigare generationer som bygger upp institutioner vilket senare generationer påverkas av. Staten är mycket omstridd i denna teori och ses av vissa som helt autonom medan andra antyder att staten är påverkbar av olika sociala intressen. Det är en viktig komponent när det kommer till att beskriva invandringspolitiken för detta synsätt som också skiljer sig åt.³¹ Man skiljer på starka stater, där dess institutioner är relativt opåverkade av social press och formar sina policys utefter nationens intresse medan svaga stater inte kan bortse från sociala krafter och låter dem påverka och implementeras i policys och statliga institutioner.³² Den kritik som uppkommit mot denna ism är den vaga definitionen av starka kontra svaga stater. Dessutom menar det flesta att alla stater påverkas av icke- statliga institutioner, etniska grupper och andra organisationer oavsett.³³

Realismen bidrar vidare till vår förståelse om flyktingpolicys och neoliberala teorier som i en internationell kontext utifrån internationella organisationer formar och bidrar vår förståelse om flykting- och invandringspolitik inom EU.

---

²⁸ Eytan Meyers, s.1259

²⁹ Ibid.

³⁰ Eytan Meyers, s.1261

³¹ Eytan Meyers, s.1261

³² Eytan Meyers, s.1262

³³ Eytan Meyers, s.1263

”Finally, most studies conclude that supranational organizations and international regimes have had little impact on the immigration policies of individual countries, with the partial exception of the EU and the refugee regime.”³⁴

Enligt realismanhängare finns det fyra huvudpunkter som är essentiella. Den första och den andra punkten bygger på att staten är den viktigaste aktören och unitär. För det tredje är staten huvudsakligen rationell. Den fjärde punkten menar att nationell säkerhet är det viktigaste på den internationella agendan. Aktuella eller potentiella konflikter, inkluderat väpnade konflikter, påverkar enligt realismen i högsta grad invandringspolitiken både restriktivt och befrämjande. Även om man kan applicera ett realistiskt tänkande på invandringspolitik är inte detta i kärnan för realismen som används mycket mer inom internationella relationer.³⁵

Realismen utgår från en suverän självcentrerad stat där målet för hur man bedriver sin invandringspolitik formas efter vad som är mest lämpat för staten. Eftersom säkerheten är prioritet nummer ett inom denna ism negligeras ofta invandringspolitik men har på senare år, efter Kalla kriget, blivit allt mer framstående.³⁶

Liberalism och Neoliberalism erbjuder en positivare syn på världen än realismen. Utifrån internationellt interagerande och spridande av demokratiska värden kan nationer samarbeta bättre och vilket kan verka för fred. Man anser till skillnad från realismen att NGO:s och andra aktörer är minst lika viktiga som staten och påverkar i allra högsta de grad beslut som fattas. Ekonomiska och sociala aspekter tas på mer allvar och verkar i symbios med säkerhetsaspekten.³⁷ Liberalismen är inte en enad skola då de kommer till invandringspolitik men neoliberalerna tar upp problematiken och anser att ett ökat samarbete som exempelvis Europeiska unionen kan leda till ökade möjligheter för migration och minskade kostnader.³⁸

“Its two main examples of the influence of global trends on immigration control policy - the EU regime that enables the free movement of labor and the impact of the human rights regime on refugee policy - overlap with the neoliberal institutionalist model.”³⁹

---

³⁴ Eytan Meyers, s.1262

³⁵ Eytan Meyers, s.1264

³⁶ Eytan Meyers, s.1264-f

³⁷ Eytan Meyers, s.1265-f

³⁸ Ibid

³⁹ Eytan Meyers, s.1268

Enligt globaliseringsteorin har staters makt att kontrollera invandringen snarare ökat än minskat och liberala stater tenderar att ha ett öppnare förhållningssätt gentemot invandring på grund av inhemska påtryckningar snarare än internationella.⁴⁰

Denna uppsats kommer att påverkas mer eller mindre av dessa teorier då alla har något att bidra med och en kombination av dessa skulle vara önskvärt. Sammanfattningsvis kan man säga att det finns två teorier som kan relateras till Rational-choice teorin som denna uppsats kommer att bygga på. Den teori som stödjer Rational-choice teorin är marxismen som menar att man ska importera migrantarbetare som arbetsresurs för att pressa ner lönerna. I detta fall skulle länderna tjäna ekonomiskt på att öka sin invandring och på så sätt komma till rätta med befolkningsproblematiken och för låga födelsetal. Kritiker till marxismen menar att det är utbud och efterfrågan som styr andelen invandrad arbetskraft men med tanke på den europeiska unionens minskande andel arbetsproduktiv befolkning borde detta leda till en ökad invandring.

Nationalidentitetsteorin anser istället att det leder till ett flertal problem att bjuda in migrantarbetare då teorin bygger på att ett unitärt, homogent samhälle kan skadas av uppblandning av olika nationaliteter och etniciteter. Europa som kontinent anses vara homogen vilket betyder att invandringen kan komma att skada den samhällsliga gemenskapen inom en kontinent eller union som bygger på historiska erfarenheter.

De andra teorier som känns relevanta för denna uppsats skulle vara en blandning av Domestic policy- teorin med dess ekonomiska, politiska och sociala faktorer som påverkningsmekanismer. Institutionella förhållningssättet som påverkas av tidigare generationer och institutionsskapandet vilket bidrar till den historiska förståelsen som är viktig då alla nationer har olika bakgrunder. Sist men inte minst kommer liberalismen och neoliberalismen bidra med ett mycket viktigt inslag då uppsatsens kärna består av den Europeiska unionen (EU-25) som bygger på interagerande och samarbete. Sociala, ekonomiska och politiska säkerhetsaspekter ges lika mycket utrymme och vikt plus att man inte negligerar andra aktörer än staten. Denna teori ser potentialen med samarbetet inom unionen och detta kan i sin tur bidra till både ökade möjligheter och minskade kostnader.

---

⁴⁰ Eytan Meyers, s.1268-f

2.3 Avgränsningar

Min population kommer att bestå av EU-25 som innefattar både de mest utvecklade länderna inom unionen och även några av de mindre utvecklade länderna. Även om de östeuropeiska länderna fortfarande påverkas av kommunismens efterverkningar och inte nått samma utveckling som flera av grannarna inom unionen ingår dessa länder i EU och bör således också undersökas. Skillnader i styrelseskick och grad av demokrati kommer att tas i beaktning under uppsatsens gång. De två nya medlemsländerna Rumänien och Bulgarien tas inte med i undersökningen då dessa blivit medlemmar år 2004.⁴¹ Det gör att det blir svårare att jämföra de etablerade länderna med de nya länderna, både sett till tidsaspekten men även till grad av utveckling inom unionen.

3. Metod

Jag kommer att använda statistik för att kunna göra en jämförande studie av länderna som omfattas inom EU-25. Jag vill utifrån att undersöka födelsetal och invandring se vilka tendenser som finns för att föra en viss sorts politik inriktat mot befolkningspolitik. Både objektiva och subjektiva jämförelser kommer att genomföras då den sistnämnda är intressant att titta på då det finns olika skäl till varför länder för en viss invandringspolitik och familjepolitik. Exempel på detta är bland annat att länder med låga födelsetal kan ha en hög arbetslöshet och kanske inte behöver mer invandrare. Vissa länder brottas med överbefolkning. Det finns också de länder som vill öka sin invandring men som har svårt att attrahera fler invandrare till det specifika landet.

3.1 Analysmetod

Det som kommer att genomsyra uppsatsen är det som framkommer i både mina primära och sekundära källor, men främst de sistnämnda. Tidigare forskare inom det demografiska området har varit enormt viktigt för min förförståelse och chansen att verka på ett kumulativt plan. För den statsvetenskapliga inriktningen har forskare inom befolkningspolitik och migration och flyktingpolitik bidragit med information inom sina områden som varit av relevans för denna uppsats.

---

⁴¹ EU-upplysningen: Medlemsländerna

Jag har efter läsning av litteraturen redan i ett tidigt stadium antagit att min hypotes kan visa sig vara felaktig och kanske till och med omvänd. Detta har varit bra att ha med sig under processen för att förhålla sig intersubjektiv och inte bara se fakta som passar in i min hypotes. Med detta i bagaget kommer jag använda min statistik för att kunna dra generella slutsatser och visa på tendenser som existerar inom EU-25. Jag kommer att utgå från fyra jämförande undersökningar där jag ställer olika statistik mot varandra, för att sedan kunna utröna om dessa visar på någon koherens. Undersökningarna består i att jämföra ländernas objektiva såväl som subjektiva inställning till födelsetal kontra migration.

Det urval som gjorts för den statistiska jämförelsen bygger på ett strategiskt urval med kritiska fall. Dessa kan antingen vara gynnsamma, *most likely cases* eller ogynnsamma, *least likely cases*.⁴² Den ursprungliga tanken att endast undersöka EU-15 övergavs då det inom EU-25 finns fler länder som stämmer bättre överens för att kunna göra en gynnsam, statistisk jämförelse. Inom min population, EU-25, ryms de länder som har lägst födelsetal i världen. I dessa länder skulle det därför vara mest gynnsamt att höja invandringen för att få upp befolkningstillväxten än i några andra länder. Därför utgår jag i detta fall från *most likely cases*. Om inte de länder med lägst födelsetal i världen önskar höja sin invandring kommer inte uppsatsen hypotes fungera på länder med högre födelsetal heller. Jag kommer dessutom att jämföra länderna i en korrelationsanalys för att se hur fertilitetsnivån samverkar med andelen invandrare i de olika länderna. Detta för att kunna styrka eller förkasta min hypotes och se om det finns några tydliga samband mellan låga födelsetal och invandring.⁴³

Uppsatsen kommer på fyra olika sätt att mäta den data som samlats in via statistik. Detta för att försöka se generella tendenser och eventuella aspekter som talar för eller emot uppsatsens hypotes. Den första jämförelsen består i att mäta objektiva födelsetal (fertility rate) gentemot objektiva migrationstal (migranter/tusen av befolkningen). För att kunna mäta fertilitetsnivån har jag valt att utgå från Francesco C. Billaris första två nivåer, vilket är mycket låg och väldigt låg. Därefter har jag lagt till två nivåer i samma skalfördelning.⁴⁴ Då den önskade fertilitetsnivån (*replacement level*) ligger på 2.1 har jag gjort en sjunkande skala från 2.1 barn per kvinna.

---

⁴² Metodpraktikan, 2007 s.183

⁴³ Metodpraktikan, 2007 s.416-418

⁴⁴ Billari, Francesco C. 2005, s.58-f

- Acceptabel 2.1-1.9
- Låg 1.8-1.6
- Våldigt låg 1.5-1.3
- Mycket låg 1.2->1

Då den forskning som gjorts tidigare inte behandlat migration och invandring i några skalor kommer migrationsnivån att mätas genom en femgradig skala som börjar från noll. Detta för att kunna kategorisera in EU-25 på ett sätt som gör det överskådligt. Där 0-5 procent migranter/tusen av befolkningen är lågt, 5-10 acceptabelt 10-15 högt och <15 mycket högt.

3.2 Materialinsamlingsmetod

För att inhämta statistik om mina analysenheter (EU-25) kommer FN:s World Population Policies 2007 vara en av de främsta källorna. Detta kommer att jämföras med statistik från både International Organisation for Migration och Council of Europe. För att kunna göra denna jämförelse kommer statistiken som används i denna uppsats vara från 2005 och framåt.

De andra källor som kommer användas för uppsatsen kommer att bestå av sekundärkällor, mestadels artiklar och avhandlingar från andra forskare som behandlar antingen födelsetal och fertilitet eller invandringspolitik. Mycket av den aktuella forskningen finns att inhämta via tidskrifter på Internet och jag kommer framförallt att använda *Population and Development Review* som i hög grad skriver artiklar som behandlar ämnet för min uppsats. *Journal of Family history* är en annan tidskrift jag kommer att använda mig mycket av framförallt för födelsetalsinformationen.

Internationella källor och exempelvis organisationer som Amnesty International, International Organisation for Migration och United Nations High Commissioner for Refugees kommer också användas. Detta för att de är förhållandevis opartiska och erkända organisationer med hög trovärdighet.

Det primära urvalet sker redan i samband med väljandet av EU-25. Utifrån detta kommer material som berör dessa länder insamlas med fokus på de länder som har en avvikande fertilitetsnivå, hög eller låg. Då det gäller internationella organisationers hemsidor så har dessa förutom att vara goda primärkällor också använts som vidare källhänvisningar. Även

svenska organisationer, exempelvis Sida och Palmecenter har gett bra hänvisningar om andra källor. Det är sidor har hög trovärdighet som används i olika undersökningar, både nationellt och internationellt och har hög reliabilitet. Sekundärkällor som kommer användas har framkommit genom mina primärkällors hänvisningar. Dessutom hänvisar många av mina sekundärkällor till liknande litteratur och liknande internetsidor. För att få fram användbara tidskrifter och artiklar har Göteborgs Universitets databas och Google varit viktiga sökmotorer.

Då policydokument ofta skrivs på originalspråk försvinner detta som möjlig källa då författaren inte behärskar alla språk som innefattas inom EU-25. Genom att enbart läsa vissa länders policydokument skulle resultatet kunna bli enormt varierande och tendentiöst vilket gör att nationella policydokument som källa valdes bort.

Även om en jämförelse över tid skulle vara mycket intressant kommer det på grund av platsbrist inte undersökas i denna uppsats. Uppsatsen kommer heller inte fokusera på genusaspekten, då det skulle vara en uppsats i sig att utreda hur kvinnor påverkas inom ramen för uppsatsen ämne.

Dessutom kommer illegal migration och utvecklingsländernas problem inte beröras i denna uppsats mer än en kort notis i slutdiskussionen. Även om ämnet är enormt viktigt och en stor del av migrationspolitiken är inte detta uppsatsen fokus.

4. Analys

4.1 Statistik över EU-25

Länder	Födelsetal	Syn på fert.nivå	Net migration rate (2008) Migrants/1000 of population	Syn på migrations nivå
Belgien	1,6	OK-IÅ	1.22	OK-B
Cypern	1,6	För låg- öka	0.42	För hög- sänka
Danmark	1,8	OK-IÅ	2.49	För hög- sänka
Estland	1,5	För låg- öka	-3.24	OK- sänka
Finland	1,8	OK-IÅ	0.73	För låg- höja
Frankrike	1,9	OK- öka	1.48	För hög- sänka
Grekland	1,3	För låg- öka	2.33	OK-B
Irland	2	OK-B	4.76	OK-B
Italien	1,4	För låg- öka	2.06	OK-B
Lettland	1,3	För låg- öka	-2.29	OK-B
Luxemburg	1,7	OK-B	8.54	OK-B
Litauen	1,3	För låg- öka	-0.72	OK-B
Malta	1,4	För låg- IÅ	2.03	OK-B
Nederländerna	1,7	OK-IÅ	2.55	För hög- sänka
Polen	1,2	För låg- öka	-0.46	OK-B
Portugal	1,5	För låg- öka	3.23	OK-B
Slovakien	1,3	För låg- öka	0.3	OK-B
Slovenien	1,3	För låg- öka	0.64	OK-B
Spanien	1,4	För låg- öka	0.99	OK-B
Storbritannien	1,8	OK-IÅ	2.17	OK-B
Sverige	1,8	OK-IÅ	1.66	OK-B
Tjeckien	1,2	För låg- öka	0.97	OK-B
Tyskland	1,4	För låg- öka	2.19	OK-B
Ungern	1,3	För låg- öka	0.86	OK-B
Österrike	1,4	För låg- öka	1.88	OK-B

4.2 Födelsetal inom EU-25

Det finns många demografer som hävdar att länder med höga födelsetal (bortsett från länder som förfogar över stora naturtillgångar exempelvis Saudiarabien som har oljan) och låg dödlighet inte avancerar ekonomiskt eller skapar mer politisk stabilitet. Detta skapar snarare andra svårigheter och problem som i stort grundar sig på att en hög fertilitet bidrar till att allt fler barn föds. För ett land som uppmuntrar barns utveckling betyder det att barn under utbildningsåren kostar samhället mycket mer pengar än de drar in. Efter femton till tjugo år ska dessa individer ut på arbetsmarknaden som då riskerar att bli överhettad och leda till ekonomisk nedgång och sårbara politiska system.⁴⁶

⁴⁵ World population policies 2007 och CIA Factbook 2008

⁴⁶ A question of numbers, s.201-f

”Economic development, other things being equal, would be faster and easier if the fertility rate was moderate rather than high.”⁴⁷

Men vad kan göras genom politiska incitament för att komma till rätta med problemet med för låga födelsetal inom unionen? Några av huvudaspekterna är dels en ökad integrering och öppenhet i världsekonomin, en uppgradering av utbildningssystemen och öka kvinnors rätt till deltagande och makt i samhället. Dessutom behöver familjepolitiken omarbetas för att passa de olika kulturella sammansättningar samt bidra som en hjälpande hand. Detta för att driva på sociala förändringar som i längden kan leda till ett annat klimat, framförallt för födelsetalen.⁴⁸

Sverige är ett av länderna inom EU-25 som arbetar för att kvinnan ska kunna fortsätta sin karriär även efter man fött barn. Detta genererar förutom en starkare position i samhället även makroekonomiska fördelar då kvinnlig mobilitet på arbetsmarknaden skapar mindre klyftor mellan den arbetande befolkningen och den pensionerade. På mikronivå bidrar denna typ av policy till två familjeförsörjare och en bättre ekonomisk situation.⁴⁹

”Gradual collectivization of the costs of child raising (for example, through publicly financed family allocations and through provision of benefits in kind, such as free child care for preschool children through crèches, kindergartens, and like) represents a major approach too easing the conflict between working outside the home and having children.”⁵⁰

Det finns två sätt att se på fertilitetspolicys, positiva och negativa. Det förstnämnda handlar om att stimulera föräldrarna med exempelvis barnbidrag, finansiellt tillskott vid födseln, mamma- och pappaledighet, underhåll till ensamstående mammor och flerbarnsbidrag med mera. Detta görs då man utgår från att människor vill ha barn men saknar ekonomiska tillgångar för att skaffa dem. Att minimera tillgången till preventivmedel och aborter är exempel på allmänna statliga åtgärder för att försöka höja födelsetalen. Grunden i detta

---

⁴⁷ A question of numbers, s.202

⁴⁸ Demeny, Paul, s.19

⁴⁹ Demeny, Paul, s.22

⁵⁰ Ibid

tillvägagångssätt är att människor, av själviska skäl inte vill ha barn, därför ska staten tvinga dem.⁵¹

Urbanisering och utbildning är mycket viktiga faktorer som påverkar födelsetalen enormt mycket. Enligt undersökningar har kvinnor, över 40, år som bor på landsbygd i snitt ett barn mer än kvinnor boende i städer. För utbildning visar siffror att kvinnor med högre utbildning i snitt föder mellan 0.8-1.2 barn mindre än kvinnor med lägre utbildningsgrad.⁵²

Alla länder inom den Europeiska unionen har valt olika tillvägagångssätt för hur man arbetar med sin familjepolitik. Dessutom har samhället genomgått stora förändringar såsom allt fler skilsmässor, högre välstånd och högre utbildningsgrad. Allt detta leder till att äktenskap och barn planeras in senare i livet. Därför är policys som uppmuntrar en kombination av barnafödande och arbete så viktigt.⁵³

Inom The United Nations Economic Commission for Europe är medlemsländerna oroad både för de låga födelsetalen i de utvecklade länderna samt de höga födelsetalen i utvecklingsländerna. Men när det kommer till att utforma policys anser man att det är nationens rätt att själv utforma dessa.⁵⁴

Sammanfattningsvis pekar forskning på att det är både svårt och dyrt att höja födelsetalen inom EU-25 med hjälp av familjepolitiska incitament. Detta gör att uppsatsens hypotes att invandring verkar vara en billigare lösning således får stöd.⁵⁵

4.3 Migration inom EU-25

Invandring eller migration ses idag som en av de viktigaste globala frågorna då människors mobilitet ökar allt mer. Enligt International Organisation for Migration beräknas cirka tre procent av jordens befolkning leva någon annanstans än födelseorten.⁵⁶

---

⁵¹ Bradatan, Christina and Firebaugh, Glenn, s.182

⁵² Bradatan, Christina and Firebaugh, Glenn, s.188

⁵³ Demeny, Paul, s.22

⁵⁴ Fertility, contraception and population policies, s.26

⁵⁵ Gauthier, Anne, 2007, s. 323-346

“Immigration has a great impact on the demography, culture, economy and politics of a state. Moreover, immigration is now responsible for population stability or growth in many Western societies.”⁵⁷

Hög befolkningstillväxt i utvecklingsländerna tillsammans med fattiga förhållanden leder till att allt fler människor tvingas flytta från sina hemländer. Detta samtidigt som de utvecklade ländernas befolkning både minskar och åldras kan migration vara en del av lösningen på problemet. Det kan dock leda till negativa konsekvenser exempelvis det som sker i många afrikanska länder och kallas *brain drain*. De högtbildade flyttar för att skapa sig en bättre tillvaro utomlands medan hemlandet går miste om kunskapen. De multinationella företagens expanderings över hela världen genererar inte bara nya arbetstillfällen utan också en enorm efterfrågan på såväl högtbildad som lågtbildad arbetskraft.⁵⁸

En av de mest alarmerande konsekvenserna av den ökade mobiliteten är att kriminella nätverk fått mer och mer spelrum. Illegala invandrare, människosmuggling och trafficking är idag problem många av världens länder brottas med.

“Sustained low fertility in developed countries produces a rapidly ageing population. The “smaller and older” population projected for developed countries over the next 50 years may enhance possibilities for greater mobility of people. According to UN population projections, Japan and all countries of Europe are expected to face declining population growth over the next 50 years.”⁵⁹

Många länder misslyckas med att föra en aktiv och effektiv migrationspolitik då detta kräver en mängd olika åtaganden. Även om många länder har en utarbetad plan de arbetar efter finns det flera luckor som måste fyllas.

“Yet even countries that do have a coherent migration policy backed up by legislation often experience serious difficulties in managing migration.”⁶⁰

---

⁵⁶ IOM- About migration

⁵⁷ Eytan Meyres, s.1245

⁵⁸ Ibid

⁵⁹ IOM under rubriken- About migration

⁶⁰ IOM under rubriken- About migration

En av de positiva fördelarna med invandring är att det ofta är unga och rörliga människor som gärna vill in på arbetsmarknaden som väljer att migrera. Dessutom tenderar unga kvinnor som invandrat ha en högre fertilitet vilket bidrar till befolkningstillväxt i mottagarlandet.⁶¹

4.4.1 Södra Europa

Inom EU-25 brottas alla länderna med olika problem som rör migration och invandring. Den södra delen som består av Grekland, Italien, Portugal och Spanien är på grund av sitt läge, nära både den afrikanska, sydamerikanska och asiatiska kontinenten, viktiga mottagarländer av invandrare till den Europeiska unionen.⁶²

Det har lett till negativa konsekvenser då de illegala kanalerna har utökats och människosmugglingen blivit allt mer omfattande. Italien, tillsammans med Spanien och Frankrike, är väletablerade länder när det kommer till illegal invandring då dess kustlinjer ses som en relativt lättåtkomlig barriär in i Europa.⁶³

Grekland som tidigare varit ett land där fler valt att emigrera blev sedan mitten av 90-talet ett mottagarland. De flesta invandrare kommer från de baltiska staterna, Östeuropa samt före detta Sovjetunionen.⁶⁴

För Portugal var situationen lik den grekiska, landet var fram till mitten av 70-talet ett givarland av migranter. Men därefter ökade invandringen, främst från Brasilien och de forna Afrikanska kolonierna. Efter det ekonomiska uppsving som skedde under 90-talet invandrade många östeuropéer, främst som arbetskraft. Idag består fyra procent av Portugals befolkning av invandrare.⁶⁵

---

⁶¹ Tapinos, Georges P. (2000), s.10

⁶² IOM- Italien

⁶³ IOM- Italien

⁶⁴ IOM- Grekland

⁶⁵ IOM- Portugal

4.4.2 Västra Europa

Österrike är ett av de västeuropeiska länder som led svårt av sviterna efter Andra världskriget vilket ledde till att många valde att emigrera. Det bidrog till att man på 60-talet i avsaknad av arbetskraft rekryterade migranter, främst unga män från de östeuropeiska staterna och Turkiet. Efter järnridåns fall valde de flesta att stanna och ta dit sina familjer och efter ett ekonomiskt uppsving krävdes ännu mer arbetskraft. För att få bibehålla sin befolkning resulterade detta i att man satte upp hårdare krav för att lämna landet. Österrike har i det närmaste en tradition av emigration, vilket gjort att detta ämne fått stor plats, både i den offentliga och den politiska debatten.⁶⁶

Både invandring och emigration har varit vanligt förekommande fenomen i Nederländerna som är ett av de västeuropeiska länderna som idag tar emot både asylsökande och arbetskraftsinvandring. Prioritet nummer ett i deras migrationspolitik har varit att få asylsökande som fått avslag att frivilligt återvända till sina respektive hemländer.⁶⁷

Historiskt sett skedde fertilitetsnedgången mycket tidigt i ett icke-industrialiserat, ruralt Frankrike. Denna utveckling är annorlunda om man ser till de historiska mönster som pekar på att nedgång i födelsetal främst sker i välutvecklande länder med hög levnadsstandard. I Frankrike har demografi alltid varit ett centralt ämne som fått stort utrymme jämförelsevis med andra europeiska länder. Medias spridning av de senaste befolkningstrenderna spelar en viktig roll och blandningen mellan forskning och ideologi präglar den offentliga debatten.⁶⁸ Frankrike har precis som majoriteten av de övriga Europeiska länderna en åldrande befolkning och en av kärnfrågorna för landet är därför hur man ska utforma pensionssystemet. Man har redan vidtagit några åtgärder, bland annat har man förlängt antalet år man behöver arbeta för att få en full pension från 37.5 till 40 år.⁶⁹ Dessutom har man under 1990-talet via experter och politiker försökt öka informationen om riskerna med för låga födelsetal.⁷⁰

---

⁶⁶ IOM- Österrike

⁶⁷ IOM- Nederländerna

⁶⁸ A question of numbers, s.31-f

⁶⁹ Tapinos, P. (2000) Georges, s.8

⁷⁰ A question of numbers, s.41

*“For migration to compensate for the decline in the old age dependency ratio, net migration should be, at each point in time roughly three times the number of persons reaching retirement.”*⁷¹

På grund av sitt centrala läge i västra Europa har Tyskland alltid bestått av en mix av nationer och etniciteter. Invandringen har främst skett från de östeuropeiska länderna och detta har bidragit stort till landets såväl ekonomiska som kulturella utveckling.⁷² Efter de båda världskrigen ökade inflödet av utländsk arbetskraft drastiskt och från att ha varit beroende av denna för landets uppbyggnad blev den oerhörda invandringen nu ett problem. Dessutom var ett resultat av kriget att väldigt många män dött vilket ledde till ett överskott av kvinnor.⁷³ År 1993 skärptes migrationslagen för att framförallt minska inflödet av människor från Östeuropa. Det ledde till en drastisk nedgång av asylsökande till Tyskland. Mycket påverkat av den ekonomiska nedgången och den inhemska befolkningens oro över hur staten skulle klara av det ökande inflödet av människor. Detta till trots valde man att införa Schengenavtalet och öppna sina gränser till andra europeiska länder. Tyskland anses ha ett av de mest liberala asylpolicys i världen.⁷⁴

Om Tyskland kännetecknas av asylsökande och Frankrike genom sin fertilitetsdebatt så är huvudfrågan för Storbritannien invandring och etnicitet. Då landet precis som övriga europeiska länder lidit av en för låg befolkningstillväxt har dess invandringsnivå ändå legat stabil. Till skillnad från Frankrike har den offentliga debatten inte alls varit lika omfattande i Storbritannien.⁷⁵ Men något som ledde till en dispyt var då man inom den europeiska unionen klubbade igenom fri rörlighet mellan medlemsländerna. Det bidrog till att Storbritannien inte hade lika stark kontroll över landets gränser och som en direkt följd av detta skärptes reglerna för flyktingar och asylsökande. I realiteten betydde regelförändringen att man ville stoppa invandringen av fattiga och utbildade för att inte belasta landets socialförsäkringssystem och öka arbetslösheten. Dispyten har varit en omdebatterad politisk fråga då vissa kritiker hävdar att det har varit för enkelt för asylsökare att komma in i det brittiska socialförsäkringssystemet.⁷⁶

---

⁷¹ A question of numbers, s.41

⁷² A question of numbers, s.13

⁷³ A question of numbers, s.18-f

⁷⁴ A question of numbers, s.28-f

⁷⁵ A question of numbers, s.49-ff

⁷⁶ A question of numbers, s.58-f

Bilden av Storbritannien var länge det homogena och fredliga landet. Detta håller på att förändras och även om Storbritannien var sena med att ansluta sig till unionen är medlemskapet kolossalt viktigt för landets utveckling. Förändring är på väg och det kommer att leda till en sammanstötning mellan de gamla, inhemska traditionerna och de nya, integreringen i den europeiska unionen.⁷⁷

4.4.3 Norra Europa

Har tvärt emot de södra delarna av Europa inte varit lika tillgängligt och eftertraktat som mottagarländer för invandrare men detta förändrats allt mer. De nordiska länderna står inför en stor utmaning då det gäller att bibehålla sina välfärdssystem samtidigt som befolkningen blir allt äldre. Detta gör att invandringspolitikerna blivit en nyckelfråga och länderna arbetar på olika sätt med hur man bäst ska komma till rätta med både möjligheter och problem som invandring kan bidra med.⁷⁸

“For example, in 2001 Sweden’s foreign-born population stood at 1,028,000, while only 476,000 people were legal foreign residents.”⁷⁹

Detta vittnar om stora svårigheter för nationerna att kontrollera invandringen men kanske framförallt den illegala invandringen.

4.4.4 Centraleuropa/Östeuropa

Har annorlunda förutsättningar än ett flertal av de övriga länderna inom unionen. Mycket på grund av det kommunistiska arvet som medförde både en sämre ekonomi och en lägre tillväxt än många av grannländerna.⁸⁰ Baby-boomen som skedde i Västeuropa var ett fenomen som inte nådde Östeuropa plus att många av dessa länder tidigt införde legala aborter.⁸¹

Östra Europa är idag den del av unionen där emigrationen är som störst, den illegala internationella migration som sker brukar fortsätta västerut. Östeuropa drabbas också hårt av brain drain då utbildad arbetskraft ofta provar lyckan lite längre västerut vilket bidrar till nya

---

⁷⁷ A question of numbers, s.61

⁷⁸ IOM- Nordiska och baltiska staterna.

⁷⁹ ibid, s.142

⁸⁰ Bradatan, Christina and Firebaugh, Glenn, s.179-f

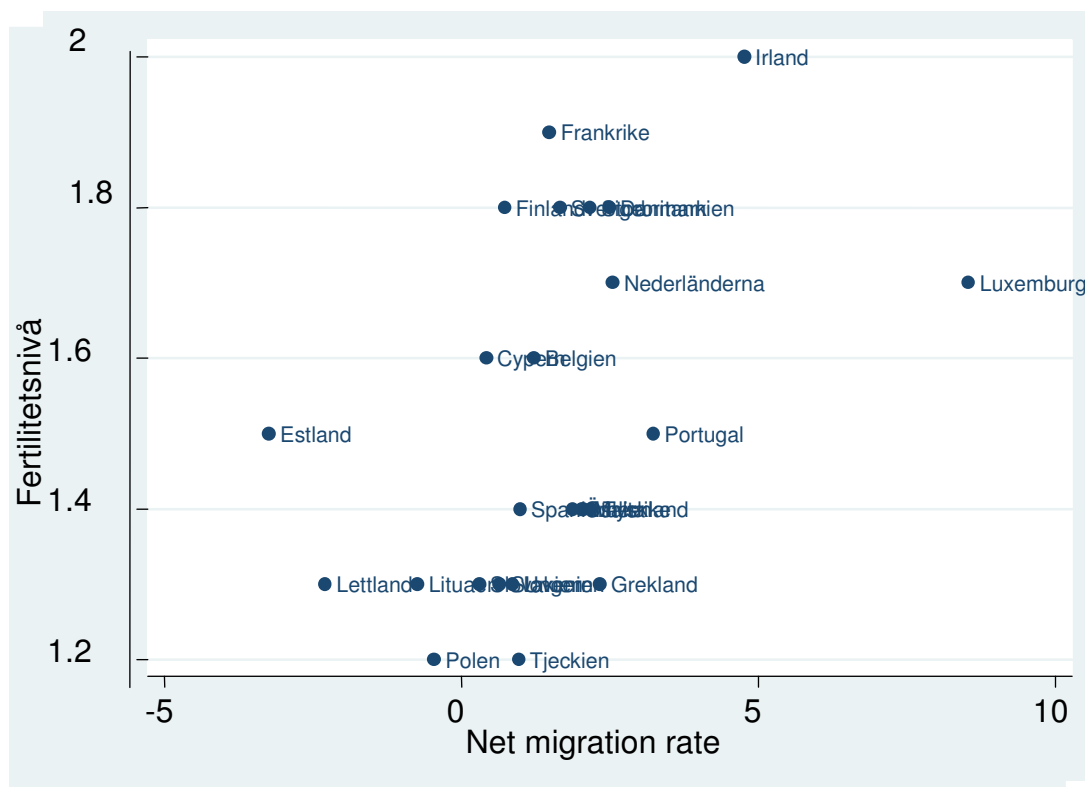
⁸¹ Bradatan, Christina and Firebaugh, Glenn, s.182

utmaningar för staterna. Då deras största problem är att behålla sina invånare blir problemet med låga födelsetal än mer problematiskt än i väst.⁸²

4.5 Analys av statistik

Detta kapitel kommer att bestå av fyra jämförande undersökningar. Den första består i att jämföra objektiva födelsetal med objektiva migrationstal. Den andra mellan objektiva och subjektiva födelsetal. Den tredje jämförelsen består i att undersöka objektiva och subjektiva migrationstal och den sista undersökningen jämför subjektiva födelsetal med subjektiva migrationstal.

4.5.1 Objektiv jämförelse mellan födelsetal och migration

83

I den första undersökningen ställs skillnader mellan objektiva födelsetal och objektiva migrationstal i fokus. Detta för att få en överblick över det rådande läget för EU-25. Det finns i den första jämförande undersökningen vissa generella tendenser som är relativt tydliga. Länder med mycket låga födelsetal tar in mindre andel invandrare än resterande

⁸² IOM-Europe

⁸³ Korrelationsanalys mellan födelsetal och net migration.

länder. I vissa Östeuropeiska länder har man till och med negativa siffror på net migration rate samtidigt som man har låga inhemska födelsetal. För länder som ligger inom skalan *Väldigt låga* födelsetal sticker Estland ut då man som enda land har negativa migrations-siffror, vilket betyder att fler emigrerar än invandrar till landet.

Att de Östeuropeiska länderna är de med lägst födelsetal är inte förvånande. Dels på grund av historiska och ekonomiska faktorer men också på grund av att länderna i Öst fortfarande anses som länder för emigration än immigration. I vissa fall används de Östeuropeiska staterna också som transferländer för invandrare från Asien, Mellanöstern och södra och östra Europa.⁸⁴ De länder som placerat sig på den låga nivån vad det gäller födelsetal har en ganska bred spännvidd mellan 1.48-8.54, detta bortsett från Finland som har väldigt låga nivåer (0.73) på sin invandring. Luxemburg är det land som sticker ut i denna undersökning men med tanke på landets storlek och invånarantal blir det mer lättförståeligt.⁸⁵ Det land som placerade sig närmast *replacement level* är Irland som har en fertilitetsnivå på 2.0. Det som är mest anmärkningsvärt är Irlands höga migration. Så summerat utifrån den första jämförelsen mellan objektiva födelsetal och objektiva migrationstal faller uppsatsens hypotes. Länder med låga födelsetal tar generellt sett in färre invandrare än länder med höga födelsetal.

4.5.2 Jämförelse mellan objektiva och subjektiva födelsetal

Denna undersökning jämför objektiva födelsetal med medlemsländernas syn på fertilitetsnivån inom landet. Målet är att se om det finns samstämmighet mellan dessa två variabler. De fakta som står klart från den första jämförelsen är att de östra medlemsländerna är mer utsatta för låga födelsetal än övriga länder. Dock vill alla länder som har en fertilitet mellan 1.2-1.5 öka sina födelsetal, bortsett från Malta som inte infört något åtgärd mot landets låga födelsetal på 1.4.

Andra länder som sticker ut i denna undersökning är Belgien som har en fertilitetsnivå på 1.6 och ingen planerad åtgärd mot detta. Luxemburg ligger på 1.7 och vill bibehålla denna nivå, trots att den ligger långt under rekommenderade 2.1. Därefter följer ett antal länder som ligger mellan 1.7-1.8 och som anser att nivån antingen är acceptabel eller att man inte planerar att åtgärda detta.

---

⁸⁴ IOM-Central Europe

⁸⁵ 467 000 Luxemburgs befolkningsstorlek 2007: UN World Population policies

Frankrike är lite speciell i denna undersökning då landet accepterar sin nivå på 1.9 barn per kvinna, vilket är högt inom EU-25 men ändå vill höja nivå ytterligare. Detta kan möjligtvis komma från landets mediala uppmärksamhet rörande problematiken med låga födelsetal vilket påverkar både invånarna och den förda politiken.⁸⁶

Om man jämför länder som anser att deras barnafödande är för lågt med länder som anser att barnafödandet är tillfredställande ser man att de sjutton länder som anser att det föds för få barn bara har en snittinvandring på 0.7 procent av befolkningen. De övriga åtta länderna som anser att de har en tillfredställande nivå har en invandring på 3.0 procent. Utifrån detta kan man fastslå att uppsatsens hypotes inte stämmer och att länder med låga födelsetal inte tar in fler invandrare för att öka sin befolkningstillväxt.⁸⁷

4.5.3 Jämförelse mellan objektiva och subjektiva migrationstal

Här undersöks ländernas migrationstal, både objektivt och subjektivt. Fyra länder, Cypern, Danmark, Frankrike och Nederländerna, anser att de har en för hög migrationsnivå och vill därför sänka den. Dessa länder har, förutom Cypern, en relativt hög invandring om man tar landets invånarantal i beaktande. Av vikt i denna undersökning är att Estland som har en negativ migrationsnivå vill sänka den ännu mer. Lettland, Litauen och Polen har också negativa migrationssiffror men strävar inte efter att öka nivån utan att bibehålla den. Om man bortser från de fyra översta länderna hamnar alla östeuropeiska länder därefter. Logiskt vore att dessa länder skulle vilja öka andelen invandare men så är inte fallet. Det enda land som vill höja sin andel immigration är Finland, vilket inte är speciellt uppseendeväckande då landet har mycket låga migrationstal. De allra flesta länder är nöjda med sin invandringssituation och anser snarare att den ska bibehållas än att vare sig höjas eller sänkas.

Länder som vill höja sin invandring	Länder som vill sänka sin invandring	Länder som vill bibehålla sin invandring
Födelsetal 1.8	Födelsetal 1.7	Födelsetal 1.36

Det ovanstående tabell illustrerar är att länder som vill sänka sin invandring har relativt höga födelsetal medan länder med låga födelsetal är mer tillfredsställda med sin nuvarande

---

⁸⁶ A question of numbers, s.31-f

⁸⁷ World population policies 2007 och CIA Factbook 2008

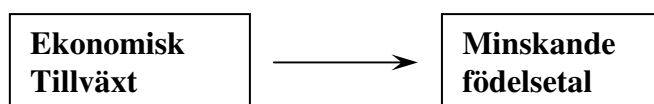
invandring. Länder som vill höja sin invandring representeras endast av Finland i denna undersökning.

4.5.4 Subjektiv jämförelse av födelsetal och migration

Den sista undersökningen är en subjektiv jämförelse av ländernas perception av både migration och födelsetal. Länder som Cypern och Estland talar helt emot uppsatsens frågeställning då båda länderna har en låg fertilitetsnivå men ändå önskar sänka sin invandring. Det resultat som är mest genomgående är att många stater önskar höja sin fertilitetsnivå, alltså öka sin befolkningstillväxt men att de inte vill göra detta genom invandring. Frankrike som har relativt höga födelsetal (jämfört med övriga Europeiska länder) vill fortfarande höja denna nivå men minska sin invandring. Nederländerna och Danmark är nöjda med sin fertilitetsnivå men vill sänka sin invandring. Det enda landet som visar på något omvända tendenser och faktiskt kan ge stöd till frågeställningen är Finland som är nöjd med sin fertilitetsnivå men vill öka sin invandring.

5. Resultat

De tydliga tendenser som går att urskilja när man undersöker minskande födelsetal inom den europeiska unionen är att det går hand i hand med ekonomisk utveckling, högre levnadsstandard, urbanisering och utbildning.⁸⁸ Många utvecklade länder har visat på en negativ trend och gått från höga till låga födelsetal. Regeringspolicys och beslut har varit enormt viktiga för skiftet och för beteendet rörande dessa frågor. I början av 2000-talet var antalet länder i världen som var nöjda med sin fertilitetsnivå minskande. I de utvecklade länderna var över hälften missnöjda och ansåg att fertilitetsnivån var för låg, i jämförelse med utvecklingsländerna där siffran var sju procent.⁸⁹

Det har tagit tid att implementera åtgärder rörande födelsetal men 2001 hade två tredjedelar av länderna antagit en policy som man arbetar utefter. I de utvecklade länderna valde åtta stycken av trettiofyra att inte införa policys för att öka fertiliteten. Under de senaste trettio åren har de flesta stater valt att utarbeta indirekta eller direkta policys och familjeplanering ses som en del av den hälsofrämjande politiken. Men så är inte fallet i alla de europeiska

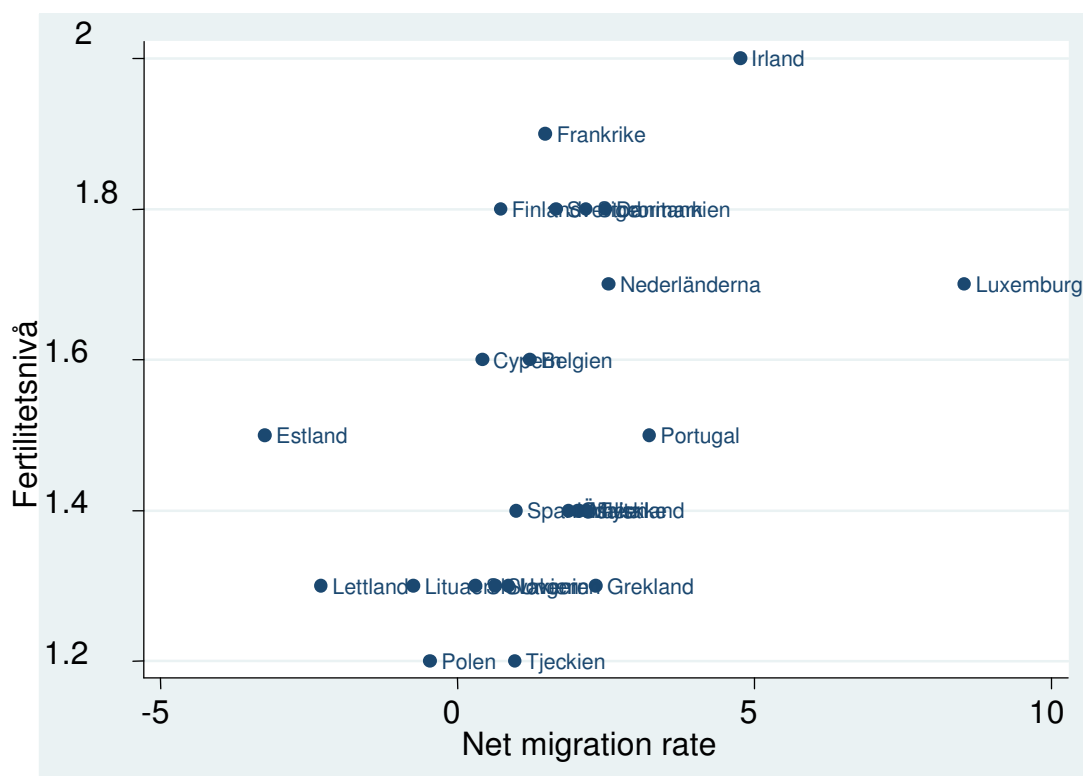
⁸⁸ A question of numbers, s.198

⁸⁹ Fertility, contraception and population policies, s.7

länderna. I Italien har man istället valt att minska det statliga stödet till familjer, möjligtvis som en konsekvens av de minskande födelsetalen, och låter istället den privata sektorn hantera detta område utan statliga subventioner.⁹⁰

Något som i hög grad påverkat födelsetalen inom unionen är också den ökade legaliseringen av aborter. År 2001 erbjöd åttioåtta procent av alla europeiska länder direkt eller indirekt statligt stöd för aborter. De länder inom EU-25 som inte erbjöd något statligt stöd alls för preventiva metoder är Grekland, Italien och Tyskland. Då de flesta länderna inom EU-25 bidrar med direkt statligt stöd har Frankrike, Luxemburg och Nederländerna valt att istället ge indirekt stöd till sina invånare.⁹¹

6. Slutsats

92

⁹⁰ A question of numbers, s.202

⁹¹ Fertility, contraception and population policies, s.25

⁹² Korrelationsanalys mellan födelsetal och net migration.

Ovanstående graf är en korrelationsanalys mellan födelsetal och net migration rate som utgår från statistiken i kapitel 4.1. Det denna graf illustrerar visar att det inte finns några tendenser på samband mellan låga födelsetal och hög andel migration. Snarare finns ett omvänt samband där länder med höga födelsetal, jämfört inom unionen, tar in fler invandrare än länder med låga födelsetal. I vissa fall beror det på att länder med låga födelsetal har en hög utvandring. Men sammantaget kan man efter denna analys dra slutsatsen att uppsatsen ursprungliga hypotes inte får stöd. Dessutom verkar det finnas en motsättning i flera av ländernas syn på invandring som en befolkningsökande aspekt, då länder med låga födelsetal är mindre benägna att öppna gränserna för mer invandring, även om de skulle behöva och tjäna på detta.

Det finns tydliga skillnader mellan länderna inom EU-25, speciellt som visat ovan i de östeuropeiska länderna. Under första halvan av 2007 minskade antalet asylsökande drastiskt i dessa länder medan man i övriga unionen upplevde en stark ökning av asylsökande.⁹³ Detta vittnar om svårigheterna för de östeuropeiska länderna att attrahera mer invandrare vilket är mycket alarmerande då dessa länder inom snar framtid måste hitta incitament för att öka sin befolkning.

”Med sina 25 medlemsstater är EU en viktig internationell aktör. För att vidareutveckla sin politik och se till att migrationspolitiken konkret bidrar till en enhetlig utvecklingspolitik måste EU bygga vidare på den goda praxis som enskilda medlemsstater eller icke-statliga aktörer har utvecklat eller håller på att utveckla och också dra lärdomar av praxis i andra delar av världen, inklusive i utvecklingsländerna.”⁹⁴

Detta uttalande är från den Europeiska kommissionen 2005 som menar att mycket av den politiska uppmärksamhet som nu riktats mot migranter har att göra med de enorma finansiella överföringar som sker till hemländerna.⁹⁵ Enligt FN:s Population policys är låg fertilitet, den åldrande befolkningen och minskade andelen i arbetsför ålder den största demografiska utmaningen. Detta ger effekter på arbetsmarknaden och som i framtiden leder till en situation där det finns allt mindre arbetskraft att tillgå. Regeringars oro över den låga fertiliteten har ökat markant sedan 70-talet.

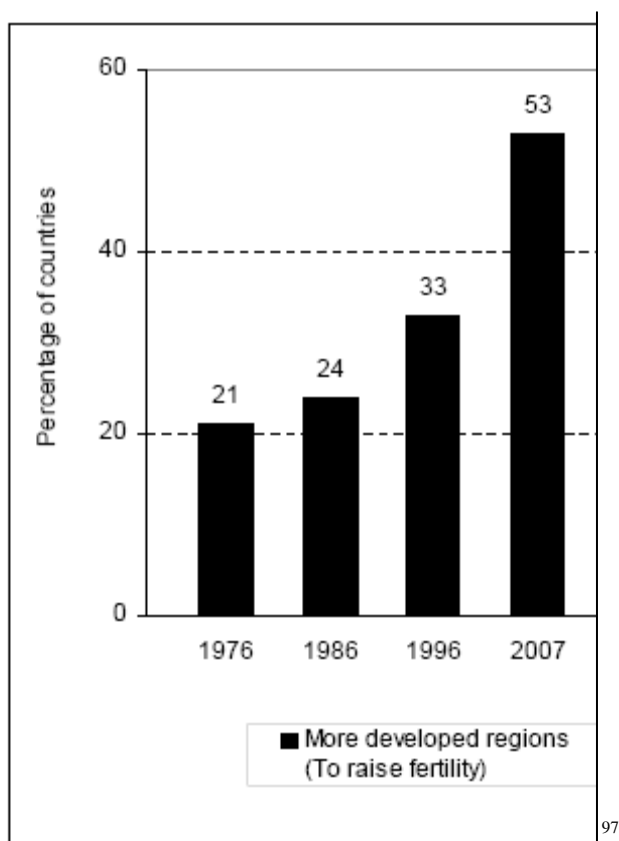
⁹³ UNHCR- Asylum levels and trends in industrialized countries, s.4

⁹⁴ Europeiska kommissionens uttalande om migration, år 2005, s.3

⁹⁵ Ibid

Europa som kontinent har alltid varit mycket attraktiv som destination för invandrare. I början av 2006 beräknades befolkningen inom EU-25 uppgå till 462 miljoner människor. De flesta av medlemsländerna upplevde en positiv migrationsbalans, alltså fler invandare än utvandrare. Av medlemsländerna inom EU-25 hade fyra länder en negativ migrationsbalans, Estland, Lettland, Litauen och Polen. Detta bör man ha med i beräkningen då den naturliga tillväxten inom EU-25 endast var 0.07 procent. Att de flesta länder inom unionen har en positiv tillväxt beror till stor del av invandringen. Det generella mönstret för unionen är annars att medellivslängden ökar samtidigt som födelsetalen minskar vilket leder till en allt mindre befolkning.⁹⁶

Av de fyrtiosju länder som ansåg sig ha för låg fertilitet 2007 valde fyra femtedelar att införa policys som gynnande barnafödande. Dessa länders regeringar införde en mängd olika beslut, såsom babybonus, barnbidrag, föräldraledighet, barnomsorg, lägre skatt och flexibla arbetsscheman. Det ledde till en liten ökning i födelsetalen mellan 2000-2005 och 2005-2010

⁹⁶ Muenz, Rainer. 2005

⁹⁷ UN Population policies 2007, s.12

men det är osäkert hur mycket dessa beslut inverkade.⁹⁸ För de östeuropeiska länderna som har de lägsta födelsetalen i världen har *fear of the future* varit en av konsekvenserna till varför fertiliteten inte stigit. Dessutom brottas man fortfarande med instabila politiska system och en minskad per capita nivå, vilket tillsammans bidrar till en motsättning att skaffa barn.⁹⁹ En annan viktigt synpunkt är att vissa Europeiska länder minskade subventioneringen för moderna preventiva metoder, vilket kan ha varit bidragande till den minskande fertilitetsnivån. De länder som berörs inom EU-25 är Danmark, Frankrike, Italien och Österrike.¹⁰⁰

När det kommer till migration anser många regeringar att den bristande tillgången på internationella policys med mål och utvecklingsplaner verkligen saknas. Ofta leder det till ottydligt formulerade regler som inte efterföljs på ett effektivt sätt och som ser olika ut beroende på vilka länder som är inblandade. Men flera viktiga steg har tagits för att komma till rätta med dessa problem. År 2006 samlades för första gången FN:s generalförsamling för *High-level dialouge on International Migration and Development*, detta var startskottet för en fortsatt dialog mellan medlemsländerna hur man ska komma till rätta med problem rörande migration och utveckling. På detta möte valde de flesta att ansluta sig till Global Forum for Migration and Development som verkar i FN:s regi och arbetar för att utveckla och förnya den internationella migrationspolitiken samt att upprätta ett nätverk för större koherens länderna emellan.¹⁰¹

Under årens lopp har en mängd framsteg gjorts som lett till att allt fler regeringar världen över satsar på att bibehålla, snarare än att minska sin invandring. De bakomliggande faktorer som tros påverkat utvecklingen är exempelvis den ökade samstämmigheten länder emellan och regeringarnas ökade medvetenhet hur man ska handskas med migration. Dessutom ses migration som en viktig del i lösningen på arbetsbristen i de utvecklade länderna, vilket kan verka för en bättre global ekonomi och på lång sikt förändra befolkningsammansättningen.¹⁰² Av länderna inom EU-25 vill endast Danmark, Estland, Frankrike och Nederländerna minska

---

⁹⁸ UN Population policies 2007, s.13-f

⁹⁹ UN Population policies 2007, s.14

¹⁰⁰ UN Population policies 2007, s.15

¹⁰¹ UN Population policies 2007, s.26-f

¹⁰² UN Population policies 2007, s.27

sin invandring, bortsett från Estland vill dock de övriga länderna öka invandringen av högutbildade.¹⁰³

Denna uppsats tog avstamp i ett Rational-choice antagande om att min population skulle använda det alternativ som var mest kostnadseffektivt för att öka sin befolkning, antingen genom invandring eller familjepolitik som främjar barnafödande. Utifrån vad uppsatsen kommit fram till kan man konstatera att det oftare finns fler ekonomiska fördelar att tjäna på invandring än vad det finns i att främja familjepolitiken. Den senare tenderar att bli en kostsam historia då staten måste satsa finansiella medel på ökad barnomsorg, föräldraledigheter och flexibla arbetsscheman med mera. Samt att det inte är speciellt enkelt att förändra rådande situation där kvinnor som förstföderskor blir allt äldre på grund av att de vill förverkliga andra mål innan de skaffar barn. Använder man sig istället av migration kan man, bortsett att man faktiskt får fler invånare i landet, även se att de flesta som invandrare är yngre människor i arbetsproduktiv ålder. Med en åldrande population och en minskande arbetsproduktiv inhemsk befolkning kan detta vara lösningen som täpper till glappet mellan generationerna.¹⁰⁴

Med detta i bagaget borde det vara självklart att länderna inom EU-25 öppnar sina gränser för en ökad migration men som det ser ut i dagsläget vill de flesta antingen bibehålla eller minska sin invandringsnivå. Det följer förvisso även kostnader med en ökad invandring, speciellt då den illegala invandringen blivit allt mer omfattande och lett till förödande konsekvenser för ett flertal Europeiska länder. Dessutom ser man i vissa av dessa länder en fara med att inflytandet från de invandrande folkgrupperna som tar över den inhemska befolkningens intressen.¹⁰⁵ Trots detta ökar människors mobilitet allt mer, fler och fler är villiga att lämna sina hemländer för att skaffa sig bättre förutsättningar någon annanstans. Kulturer, religion och etniciteter blandas upp allt mer och integreringen i EU-25 blir allt mer omfattande. Med tanke på hur dagens situation ser ut känns det som en förändring mot en mer invandrarvänlig approach är på sin plats. Där man ser invandringen som en fördel och en positiv aspekt istället för en nackdel som bara ger negativa bieffekter på utvecklingen.

---

¹⁰³ UN Population policies 2007, s.29-30

¹⁰⁴ Global commission on international migration, s.6

¹⁰⁵ Global commission on international migration, s.42-f

7. Diskussion

Enligt FN:s uppskattningar kommer den låga fertilitetsgraden i de utvecklade länderna bestå till år 2050. I takt med detta kommer den åldrande befolkningen öka vilket resulterar i att policys för pensionssystemen måste vidgas och bli mer omfattande.

“In the longer term, immigration is likely to grow, in view of the persistence of low fertility and population ageing, even if in the short term, reversals in immigration policies may occur in response to immediate political considerations.”¹⁰⁶

Så vilken framtid går Europa till mötes och vad innebär unionen och dess roll för medlemsländerna och dess invånare? Även om målet mot en allt mer integrerad union sakta men säkert kommer närmre är det fortfarande enorma klyftor länderna emellan. Hur kan det tagit så lång tid att agera då man sedan 60-talet sett en minskning av födelsetalen i ett flertal av de Europeiska länderna? Detta var inte ett trendbrott utan en långsiktig utveckling som bara förvårrats vilket vi nu ser följderna av. En allt mindre befolkningstillväxt där invånarna blir äldre, den arbetsproduktiva befolkningen blir mindre och där allt färre barn föds. Sett till befolkningspyramider får vi en V-formad pyramid som på ännu längre sikt kan leda till både arbetsbrist, minskad tillväxt och ekonomisk utveckling samt stora kostnader för äldreomsorg och socialförsäkringsförändringar.

Det råder inga tvivel om att migration är en viktig aspekt och delösning på problemet med låga födelsetal. Att Europa som kontinent är en populär destination råder det inga tvivel om. De flesta Europeiska länder är nöjda med sin invandringskvot men samtidigt finns det länder som vill sänka invandringen. Ett annat problem är att alla europeiska länder inte ses som destinationsländer. Östeuropa har inte haft speciellt lätt att attrahera människor då de flesta fortsätter västerut. Även om man i ett flertal av dessa länder ser en ökad tillväxt och levnadsstandard är det stora klyftor mellan olika människor vilket är negativt då dessa länder desperat skulle behöva öka sin befolkningstillväxt.

---

¹⁰⁶ UN Population Policies 2007, s.32

Med denna uppsats hoppas jag lyfta ett ämne som är enormt viktigt men samtidigt inte speciellt uppmärksammat. Även om det är svårt att vara positiv inför framtiden när statistiken ser så dystert ut är det viktigt att komma ihåg att det nu faktiskt börjar hända grejer. Allt fler regeringar blir medvetna om problemet och framförallt vilken omfattning och vilka konsekvenser som står för dörren. Det är verkligen på sin plats att tala om en ökad medvetenhet i samtliga länder. Att FN skapat ett forum där medlemsländerna utvecklar och samarbetar för att få fram ett internationellt ramverk är absolut ett steg på vägen till en mer gemensam, effektiv och positiv approach mot problemet.

Sett i nuläget är världen upp och ned, de fattiga länderna på det södra halvklotet brottas med en skenande befolkningsökning vilket gör att utvecklingen stagnerar och allt fler tvingas leva i fattigdom. Arbetslösheten är omfattande och en stor del av befolkningen inom utvecklingsländerna är under femton år. Sjukdomar som HIV/Aids ser till att allt större del av den arbetsproduktiva befolkningen minskar och fler och fler barn förlorar sina föräldrar. En utveckling av denna studie vore även att inkludera fler länder och framförallt utvecklingsländerna då deras situation är banbrytande annorlunda vilket kan ge ytterligare perspektiv inom ämnet. Vänder man på kartan ser man istället det omvända förhållandet, den rikare delen av världen lever mer eller mindre i en total spegelbild av den fattiga.

Så för att komma tillrätta med problematiken med låga födelsetal kan Europas länder inte vänta längre. Även om vissa framsteg har åstadkommit så har flera av länderna inom EU-25 långt kvar. Framförallt måste man komma till rätta med de ojämna förhållanden som råder inom unionen. EU vidgas allt mer och består idag har tjugosju länder, de två nya medlemsländerna är Bulgarien och Rumänien. Allt fler stater lämnar in medlemsansökningar till unionen och i dagsläget finns det tre kandidatländer, Kroatien, Makedonien och Turkiet.¹⁰⁷ Detta leder till en ökad heterogenitet bland invånarna och framförallt olika historiska utgångslägen. Men det handlar inte enbart om att öka den inomeuropeiska migrationen utan även om att öppna gränserna för länder utanför unionen.

---

¹⁰⁷ EU-upplysningen

Även om den Europeiska unionen står inför en enorm utmaning för att bekämpa sina låga födelsetal och minskande befolkning har hela Europa som kontinent en positiv tillväxt. Detta tack vare invandringen.

8. Referenser

- Billari, Francesco C. (2005) Europe and its fertility: from low to lowest low. National institute economic review no. 194
- Bradatan, Christina & Firebaugh, Glenn (2007) History, population policies and fertility decline in eastern Europe: A case study, s. 179-188 *Journal of family history*, Vol. 32 No.2
- CIA Factbook 2008 <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2112.html>
- Coleman, David (2006) Immigration and Ethnic Change in Low-fertility countries: A third demographic transition, s. 405 *Population and development review*, Vol.32 Issue.3
- Demeny, Paul (2003) Population Policy Dilemmas in Europe at the Dawn of the Twenty-First Century, s.4-22 *Population and development review*, Vol.29 Issue.1
- Esaiasson, Peter. Gilljam, Mikael. Oscarsson, Henrik. Lena Wängnerud. (2007) Metodpraktikan Konsten att studera samhälle, individ och marknad. Upplaga 3:1. Nordstedts Juridik AB
- Eytan Meyers (2002) Theories of International Immigration Policy-A Comparative Analysis, s.1246-1269 *International Migration Review*, Vol. 34, No. 4.
- Europeiska gemenskapernas kommission (2005) Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén. Migration och utveckling: konkreta riktlinjer, s.3
- Gauthier, Anne (2007) "The impact of family policies on fertility in industrialized countries: a review of the literature" *Population Research and Policy Review*, Volume 26, Number 3s. 323-346(24)
- Global commission on international migration (2005) Migration in an interconnected world: New directions for action, s.6
- Muenz, Rainer (2005) Population and migration in 2005. Hamburg Institute of international economics and Erste Bank
- Population Division ESA/P/WP.182, Department of Economic and Social Affairs, United Nations Secretariat (2003) Fertility, contraception and population policies. New York
- Tapinos, Georges P. (2000) Expert group meeting on policy responses to population ageing and population decline. Population Division, Department of economic and social affairs, United Nations Secretariat Policy responses to population ageing and population decline in France, s.8-10. New York

- Teitelbaum, Michael S. (1998) *A question of numbers: high migration, low fertility, and the politics of national identity/* Michael S. Teitelbaum and Jay Winter. 1. ed .New York: Hill & Wang
- UN Population Polices 2007
<http://www.un.org/esa/population/publications/wpp2007/wpp2007.htm>
- UNHCR (2008) *Asylum levels and trends in industrialized countries, 2007. Statistical Overview of Asylum Applications Lodged in Europe and Selected Non-European Countries*, s.4
- URL: www.iom.int *About migration* 2008-11-08
- URL: www.iom.int *Central Europé* 2008-11-15
- URL: www.iom.int *Nordic and Baltic countries* 2008-11-15
- URL: www.iom.int *Southern Europe* 2008-11-22
- URL: www.iom.int *Western Europé* 2008-11-04
- URL: www.eu-upplysningen.se *Medlemsländerna* 2008-10-29
- Weiner, Myron (2001) *Political demography, demographic engineering/* by Myron Weiner and Michael S. Teitelbaum. New York: Berghahn Books